

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Storjord
8255 Røklund

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47
sfnopost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/midtre-nordland

Marianne Hoff

Saksbehandler Inge Sollund Ingvaldsen

Vår ref. 2017/3183

Deres ref.

Dato 16.02.2024

Delegert vedtak

Delegasjonssak

Junkerdal nasjonalpark m.fl. - Tillatelse til gjennomføring av skadefellingsuttak og bruk av motorkjøretøy i denne forbindelse - Saltdal kommune

Vedtak

Saltdal kommune gis tillatelse til skadefelling av én gaupe i Stor-Graddis og Junkerdalsura naturreservat. Tillatelsen er gitt i henhold til Statsforvalteren i Nordlands tillatelse til skadefelling av gaupe i deler av Saltdal datert 15. februar 2024. Tillatelsen gis med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

- Fellingsforsøket gjelder felling av én (1) gaupe i tidsrommet 15. februar kl. 09:00 til og med 29. februar kl. 20:00.
- Fellingsområde er avgrenset til følgende deler av Saltdal kommune:
 - a. Grense mot øst: riksgrensen.
 - b. Grensen mot vest: E6
 - c. Grense mot nord: Rett linje mellom E6 - Solvågtinden (1560 moh) – Argaladhytta – riksgrensen
 - d. Grense mot sør: nord for Dypenåga.
- Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ og til områder hvor det nylig er dokumenterte skader.
- Saltfjellet reinbeitedistrikt er ansvarlig for skadefellingsuttaket 15. februar
- Saltdal kommunes skadefellingslag v. Erling Normann er ansvarlig for skadefellingsuttaket 16. februar → 29. februar 2024.

Saltdal kommune gis også tillatelse for bruk av motoriserte kjøretøyer i forbindelse med skadefellingsuttak i Junkerdal nasjonalpark, Stor-Graddis naturreservat, Junkerdalsura naturreservat, Dypen naturreservat og Saltfjellet landskapsvernområde

Tillatelsen gis med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 for Junkerdal nasjonalpark, Stor-Graddis og Junkerdalsura naturreservat. For Saltfjellet landskapsvernområde gis tillatelsen med hjemmel i verneforskriftens § 8 tredje avsnitt bokstav k). For Dypen naturreservat gis tillatelsen med hjemmel i verneforskriften § 9 bokstav j).

Nasjonalpark Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal, Låhko, Sjunkehatten og Rago

Naturreservat Blakkådalen, Storlia, Dypen, Semska-Stødi, Langvassdalen-Ruffedalen, Stor-Graddis og Junkerdalsura

Landskapsvernområde Saltfjellet og Gåsvatnan

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- All kjøring utenom angitte formål er forbudt
- Fellingsforsøket gjelder felling av én (1) gaupe i tidsrommet 15. februar kl. 09:00 til og med 29. februar kl. 20:00. Tillatelse til motorferdsel opphører ved felling.
- Fellingsområde er avgrenset til følgende deler av Saltdal kommune:
 - a. Grense mot øst: riksgrensen.
 - b. Grensen mot vest: E6
 - c. Grense mot nord: Rett linje mellom E6 - Solvågtingen (1560 moh) – Argaladhytta – riksgrensen
 - d. Grense mot sør: nord for Dypenåga.
- Saltfjellet reinbeitedistrikt er ansvarlig for at vilkårene følges 15. februar.
- Saltdal kommunes skadefellingslag v. Erling Normann er ansvarlig for at vilkårene følges fra 16. februar
- Tillatelsen gjelder for inntil seks snøskutere, inkludert skutere som benyttes av reindrifta.

Bakgrunn

I Midtre Nordland nasjonalparkstyrets sak 32/2017 vedtok nasjonalparkstyret retningslinjer for behandling av motorferdsel i forbindelse med skadefellingsuttak.

Der tapssituasjonen er så prekær at Fylkesmannen i Nordland gir tillatelse til skadefellingsuttak i et eller flere verneområder innenfor Midtre Nordland nasjonalparkstyrets virkeområde, bør også Midtre Nordland nasjonalparkstyre kunne gi dispensasjon til motorisert ferdsel i forbindelse med uttaket. Dispensasjon gis av nasjonalparkforvalterne på delegert myndighet.

Nasjonalparkforvalterne kan sette vilkår som begrenser kjøring i områder som kan være spesielt sårbare for forstyrrelser. Hilokaliteter for fjellrev og reirlokalteter for rovfugler er forekomster som kan sette begrensninger for kjøringa. Dette skal vurderes opp mot når på året kjøring finner sted.

Det skal settes vilkår om hvilke traseer som gjelder inn til et gitt område for å begrense utstrekninga av motorisert ferdsel. Kjøretraseene er allerede bestemt basert på tidligere dispensasjoner til motorisert ferdsel uavhengig av formål for kjøringa. Det kan gis muntlig tillatelse etter § 23 i forvaltningsloven. Skriftlig dispensasjon utformes samme / neste virkedag.

Statsforvalteren i Nordland ga i brev datert 14. februar 2024 skadefellingstillatelse på en gaupe i Saltdal kommune. Skadefellingsuttaket skal rettes mot skadevoldende individ og fellingsområde er satt ut fra dette. Saltdal kommune v. Marianne Hoff sendte epost 15. februar og bekreftet at skadefellingslaget skulle benytte snøskutere.

Grunnlaget for avgjørelsen

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Stor-Graddis, Dypen og Junkerdalsura naturreservat, Saltfjellet landskapsvernområde og Junkerdal nasjonalpark.

Nasjonalparkstyret har i egne retningslinjer beskrevet saksbehandlingsregler for skadefellingsuttak. Dispensasjon kan gis av nasjonalparkforvalterne på delegert myndighet. Denne søknaden er behandlet av nasjonalparkforvalter på delegert myndighet fra styret.

Verneforskrift Junkerdal nasjonalpark

Junkerdal nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 9. januar 2004. Formålet med Junkerdal nasjonalpark er:

- å bevare et stort og tilnærmet urørt naturområde som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster og kulturminner. Spesielt viktig er det unike plantelivet.
- å stimulere til opplevelse av natur og landskap med få eller ingen inngrep gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i vatn er forbudt. Kalking i vassdrag må ha særskilt tillatelse. Bestemmelsen er ikke til hinder for jakt og fangst etter lov om villtett.

Motorferdsel er forbudt på land og vatn, og i lufta under 300 meter. Forskrifta har ingen hjemler som åpner for motorferdsel i forbindelse med skadefellingsuttak.

Verneforskrift Junkerdalsura naturreservat

Junkerdalsura naturreservat ble vernet ved kongelig resolusjon 21. desember 2000. Formålet med fredningen er å bevare en skogsli fra dalbunn til snaufjell med alt naturlig plante- og dyreliv og med alle de naturlige økologiske prosessene. Av spesielle kvaliteter kan nevnes at området:

- domineres av rike barskogs- og lauvskogstyper og rike vegetasjonstyper,
- har stor botanisk artsrikdom med floristisk og plantegeografisk interessante arter, varmekjære innslag, sjeldne, krevende, og sårbare/truede arter,
- har en av Nordens største kalkbjørkeskoger, og
- utgjør en viktig del av en av Norges mest kjente plantelokaliteter.

Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Nye dyrearter må ikke innføres. Det er åpnet for jakt og fiske, men skadefellingsuttak går ikke inn under «jakt». Tillatelse til skadefellingsuttak må hjemles i naturmangfoldloven § 48.

Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy. Det er ingen hjemler til omsøkte motorferdsel, også denne må behandles etter § 48.

Verneforskrift for Stor-Graddis naturreservat

Stor-Graddis naturreservat ble ved kongelig resolusjon 21. desember 2000. Formålet med fredningen er å bevare en variert og spesiell furuforekomst med alt naturlig plante- og dyreliv og med alle de naturlige økologiske prosessene.

Av spesielle kvaliteter kan nevnes at området:

- har botaniske interesser knyttet til kalkrik grunn,
- har en gammel og storvokst furuskog, og betydelig med tørrgadd og læger.

Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Nye dyrearter må ikke innføres. Det er åpnet for jakt og fiske, men skadefellingsuttak går ikke inn under «jakt». Tillatelse til skadefellingsuttak må hjemles i naturmangfoldloven § 48.

Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy. Det er ingen hjemler til omsøkte motorferdsel, også denne må behandles etter § 48.

Verneforskrift Dypen naturreservat

Dypen naturreservat ble vernet ved kongelig resolusjon 16. oktober 2020. Formålet med forskriften er å bevare et område som inneholder en bestemt type natur i form av en relativt lite påvirket forekomst av furuskog med dens typiske plante- og dyreliv, og som har betydelige forekomster av tørrgadd og læger.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle disse. Naturreservatet anses som velegnet til å øke sin verneverdi gjennom fri utvikling, blant annet ved at mengden gammel furu og død ved øker.

Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og vesentlig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt. Det er likevel tillatt med lisensfelling, skadefelling og uttak av store rovdyr i samsvar med gjeldende regelverk.

Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy. Nasjonalparkstyret kan gi tillatelse til tiltak og nødvendig motorferdsel i forbindelse med forvaltning av arter.

Verneforskrift for Saltfjellet landskapsvernområde

Saltfjellet landskapsvernområde ble vernet ved kongelig resolusjon 16. oktober 2020. Formålet med forskriften er å ta vare på et egenartet natur- og kulturlandskap av stor naturhistorisk, økologisk, kulturell og opplevelsesmessig verdi.

Videre er formålet med forskriften å ta vare på

- a. et stort høyfjellsområde med særlig stor kvartærgeologisk verdi i avsetninger dannet i slutten av siste istid
- b. et identitetsskapende landskap preget av mange samiske og andre kulturminner
- c. et viktig økologisk funksjonsområde for fjellrev.

I tillegg skal forskriften sammen med forskriftene om Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Gåsvatnan og Nattmoråga landskapsvernområder og Blakkådalen, Dypen, Fisktjønna og Semska-Stødi naturreservater bidra til å bevare et stort, sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Forskriften skal gi allmennheten anledning til å oppleve naturen og landskapet gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Dyrelivet har ikke noe særskilt vern i landskapsvernområdet, og skadefellingsuttak reguleres av andre lover og forskrifter.

Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy. Nasjonalparkstyret kan gi tillatelse til nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak i forbindelse med forvaltning av arter.

Vurdering

I saker der Statsforvalteren i Nordland gir kommunene tillatelse til skadefellingsuttak er det allerede gjort mange vurderinger knyttet til naturmangfoldloven. En dispensasjon for uttak av gaupe bør ha en høyere terskel enn for å kjøre med snøskuter inn i et verneområde på snøføre. Derfor er det lite ønskelig at verneområdeforvaltninga skal bli en treghet i et forvaltningssystem der også Statsforvalteren og kommunene må gi sine tillatelser. Saltdal kommune skriver i sin rapport om skadefellingsuttak ved Viskis at det er svært nyttig for skadefellingslaget å ha tillatelse til bruk av snøskuter under fellingsforsøk på vinterføre, og at skadefellingslaget bør ha kjapp responstid for å fort kunne avspore store områder.

Skadefellingsuttak er et viktig forvaltningsverktøy for å kunne ta ut skadevoldende individ. I våre områder er det i all hovedsak jerv, gaupe og en sjeldent gang bjørn som det gis skadefellingstillatelse for. Det er gode beiteforhold i området i år og reineierne viser til at det derfor er ønskelig å bruke disse områdene for å spare på de andre vinterbeitene.

Flesteparten av siidaandelene i Saltfjellet reinbeitedistrikt har rein på vinterbeite i områdene Lønsdal/Junkerdalen/Graddis/Viskis. På grunn av tap til gaupe tidligere i vinter og flere sporobservasjoner av familiegruppe, fikk distriktet tilsagn om akuttmidler til å flytte reinflokken bort fra skogsområdene og lenger øst i distriktet, på svensk side. Værforholdene den perioden gjorde at det var vanskelig å få samle og flytte hele flokken, og flere småflokker ble igjen i det aktuelle området. Per 1. desember 2023 var det i distriktet registrert 31 kadaver i Rovbase, hvorav 12 er påvist tapt til gaupe, ni er påvist tapt til jerv, fire er påvist tapt til ukjent freda rovvilt, fire har ukjent og usikker dødsårsak og to er påvist tapt til andre årsaker enn freda rovvilt. Det er i tillegg syv påviste gaupetap og ett påvist tapt til ukjent freda rovvilt innenfor det aktuelle området, alle tapt i perioden 01.01. – 14.02.2024. Tre av disse gaupedrepte kadavrene ble funnet i perioden 8. – 14. februar, hvorav det siste kadaveret var nokså ferskt.

Omfanget av påviste tap innenfor det aktuelle området tyder på at situasjonen er vedvarende og nye tap kan forventes å oppstå den nærmeste tiden. Reineierenes vurderinger tyder på at tapene i stor grad er forårsaket av ett individ, noe som i så fall kan tyde på at den har en høy drapstakt sammenlignet med generell kunnskap om gaupas predasjon på rein. Statsforvalteren vurderer at det er riktig å gi tillatelse til skadefelling, og at fellingsforsøk styres mot områder med ferske tap av rein forårsaket av gaupe.

I Stor-Graddis og Dypen naturreservat er dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, fredet mot skade og ødeleggelse. Det er bestemmelser som åpner for jakt og fiske, men etter flere

samtaler med Statsforvalteren i Nordland har vi konkludert med at skadefellingsuttak ikke kan sidestilles med jakt i forskriften. Gaupe jaktes lovlig i naturreservatene, nasjonalparkstyret mener at for verneformålet sitt anliggende har det lite å si om ei gaupe tas ut i ordinær kvotejakt eller i et skadefellingsuttak.

Gaupa kan vurderes som en verneverdi i Junkerdalsura, men rovdyr skal forvaltes likt innenfor og utenfor et verneområde, og derfor vil den ikke ha noen ekstra beskyttelse av verneforskriften. I nyere forskrifter fra naturreservater i området er skadefellingsuttak unntatt fra vernebestemmelsene. Motorferdsel i forbindelse med skadefellingsuttak vil ikke påvirke verneverdier eller verneformål

Avgrensninga til skadefellingsområdet ble satt i samråd med sekretariatet. Ved å sette en sørgrense ved Dypenåga unngår man kjøring i områder hvor motorferdselen kan forstyrre sårbart dyreliv. Ved å sette sørgrense her kan skadefellingslaget kjøre fritt innenfor det respektive området. For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Statsforvalteren fra viltlovens § 21 slik at fellingslaget kan: «bruke snøskutere til lokalisering av gaupespor, utplassering av fellingspersonell og for eventuelt å ringe inn et område hvor gaupa har tilhold. Dispensasjonen gjelder for inntil seks snøskutere, inkludert evt. snøskutere som brukes av reindriftsutøvere som er med på fellingslaget og som deltar i fellingsforsøket. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fastsatt fellingsperiode». Sekretariatet mener at innenfor angitt område kan det gis tillatelse på samme vilkår uten at det går på bekostning av verneverdiene i de respektive verneområdene.

Det er flere forhold som må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48:

- Skadefelling i Junkerdalsura og Stor-Graddis
- Motorferdsel i forbindelse med skadefelling i Junkerdalsura, Stor-Graddis og Junkerdal

Verneverdiene er godt kjent i området. Føre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse. Vi vurderer at omsøkte kjøring, med de vilkår som er satt av Statsforvalteren, ikke vil ha noen stor påvirkning utover det som allerede kjøres lovlig som følge av at reinbeitedistriktet står med mye rein i området.

Konklusjon

Det gis tillatelse til å gjennomføre skadefellingsuttak i Junkerdalsura og Stor-Graddis naturreservat. Det gis også anledning til å benytte motoriserte kjøretøy i Stor-Graddis, Junkerdalsura, Junkerdal, Saltfjellet landskapsvernområde og Dypen naturreservat.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

- Miljødirektoratets veileder M106-2014: Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter
- Forvaltningsplan for Junkerdal nasjonalpark
- Forvaltningsplan for Junkerdalsura naturreservat

- Verneforskrifter for Stor-Graddis, Junkerdalsura, Dypen naturreservat, Saltfjellet
landskapsvernområde og Junkerdal nasjonalpark.

Med hilsen

Inge Sollund Ingvaldsen
sekretariatsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Ole Oskal	Saltfjellveien 1991	8255	RØKLAND
Balvatn reinbeitedistrikt v/ Kristine Blind	Bentevassveien 11d	8206	FAUSKE
Helland			
Erling Normann	Rønningveien 10	8250	ROGNAN
Statskog SF	Postboks 63	7801	NAMSOS
	Sentrum		
Statskog Fjelltjenesten avd. Fauske	Postboks 63	7801	NAMSOS
	Sentrum		
STATSFORVALTEREN I NORDLAND AVD	Postboks 1405	8002	BODØ
BODØ			